

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Pó'a acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pontru Strai-
notate: pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu
5 fi. pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte sidientale si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea dirigitá a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tace timbrale.

Cum e bine adi in lume ?

(Fine.)

De te faci omu politicu,
Combatendu ce-e inamicu,
Cei de unu acordu cu tine
Toti te-asculta — pone-e bine;
Dér' colo la frantu de pane —
Te trezesci singuru in lume.
Ma toti pe tine se'nearca,
Numindu-te — móra séca!
Ér' contrariulu, inamicu,
— Cu cei ce nu facu nimicu, —
Te 'nfunda in seracia,
Te 'ngrópa pentru vecia!

De te faci unu díuaristu
Politicu, ori beletristu,
Publiculu, care-ai servitu,
Te numesce ipocritu,
Si totu critica mereu,
Far' de-a-si dá sucursulu seu!
Ér' de ai díuariu glumetiu
Cá prin glume sà indrepti,
Cei piscati pentru greseli
Jóra cà tu lumea 'nsieli
Si te 'nsulta mai cumplitu,
Decátu omulu necioplitu.

De díci cà esci ardeleanu,
— Nu vrei sà fii unguoreanu, —
Domnii cei de la potere,
Te punu adese si 'n fere!
Si-ti punu numele de hotiu,
Bujtogató, mokán, motiu!
Hora, Closca, ucigasú!
Si a domniloru vresmasú!

Ér' déca esci banatiénu,
Pist'a díce d'in divanu,
Cà esci mare siarlatanu,
Pipirigu cu sufletu reu,
Mintiunosu si fariseu!

De tieni legea cea unita,
Cei de legea neunita
Ti dícu cà esci papistasiu,
Si-ti demanda unu primasiu:
Cét'a iesuitfloru
Te anumerá de-aloru,
Si ar vré, cà-a ta avere
Sà stea sub a loru potere!

Ér' déca esci neunitu,
Domnii te-ar luá de gátu!
Si te persecuta multu
Defaimandu chiar' sacru-ti cultu,
Si-ar dori sà seracesci
Si pre fratii-ti sà-i uresci!

De esci june de 'nsoratu,
La fete esci onoratu;
Mamele te omenescu,
Si rudele te iubescu!
Dupa dóue trei vediute,
Mam'a te intréba iute
Cu surise gratiöse:
„Cà-ai cugete seriöse“?
Si de-i díci: „nu-su de 'nsoratu!“
Omeni'a ti-a 'ncetatu!

De remani neinsoratu,
Lumea díce ne'ncetatu,
„Vai de elu — omu pentru sine,
Nu sci' ce-e dulce si bine,
E cá buh'a — dar' vulpetiu!“
Jaca dér' totu in undetiu!“

De iubesci cu infocare
Pe-o copila óre-care!
Dar' n'ai rangu si n'ai avere,
Man'a-i n'ai de ce-a-o cere,
Ci-ti dici cu laeremi, suspine,
„Cine vine, nu-e de mine;“
Cauta sà suferu si pace,
Cine-mi place, n'am ce-i face!

„Mosiu-Nitia“.

— Asupr'a „aicuriloru“ romanesci. —

— - - - Ei bine! - - De unde si pone unde?! — —
Eu, omu betranu, si inca n'am auditu nici vorbindu-se de astfelu de lucruri! - - Adeca, in sfersitu, — a venitu la verb'a vechia: „némtiulu némtiu, un-gurulu un-guru; duoi poznasi d'o séma, si totu-si unulu mai mare decâtu cel-laltu“. - - Sà vedeti cum. —

In Vien'a, — acea-e tiér'a némtiului, — crescu cei mai verdi romani, totu voinici „àla“ *Barnuti* si *Papiu*. „Prostii de nemti — multu nu-si fragmenta mintile cu ei. Li-au datu voia sà faca o societate, d'in care „totu romanulu“ pòte sà faca parte. - Si *Brateanu*, si *Maiorescu*, si *Olteanu*, si *Babesiu*, — ba inca si *Moise Botta* — dec' ar traí. —

Pedeca este numai un'a: poznasií acei'a de juni romani vienesi nu priimescu in societatea loru — decâtu pre *romanii verdi*, romanii cinstiti. - - - Apoi, — sciti, — unii romani sémena óresi-cum cu crastavetii; imbetranindu, ei incepu se 'ngalbenésca. - Pre acesti'a poznasií de vienesi i-ar scóte nu numai d'in „*Romanii a Junii*“, dar', — de li-ar merge, — si d'in Vien'a, ba chiar' d'in tiéra si lume. - - Pentru - cà poznasií acei'a de juni romani d'in Vien'a sunt tiesuti d'in tortu romanu. - - - - -

Hmhm! - - Alt'a-e tiér'a lui Pista! — Aici junii romani sut „*aicosi*“ romanesci, adeca romani cu „*aicuri*“, va sà dica juni un-guresci cu „*aicuri*“ romanesci, ce va sà 'nsemneze juni romani, cari intr' adeveru sunt un-guri, dar' fiindu-cà „*aiculu*“ loru este romanescu, ei nu potu sà fia un-guri, precum sunt un-gurii, ci sunt un-guri, precum un-gurii nu sunt. In sfersitu: junii d'in Pest'a sunt romani--nu ca romanii, (cà-ci romani ca romanii sunt cei d'in Vien'a.) si sunt maghiari nu ca maghiarii, (cà-ci maghiari ca maghiarii sunt acei'a, ce au si „*aicuri*“ maghiaresci.) Ergo: ei sunt — ce si precum nu sunt, si nu sunt — ce si precum sunt. Resultatu finalu: de óre-ce esistenti'a loru nu se pòte determiná, ei sunt o esistencia nedeterminata, deci imposibila. — - - - Dupa philosophi'a lui Hegel! —

Dar' aici sà nu ne oprimu! - Sà petrundemu in adenculu causei, sà sondamu, sà cercàmu adevèrulu in etern'a sa riuire! - Ce va sà dica: „*román aicu maghiar polgar?*“ acea, ce sunt membrii societatií „*Petru Maioru?*“ Aici sà privimu cu ochilarii limbistului.

„*Roman*“, va sà dica „*romanu*“. „*Aiacu*“ va sà dica „*buza*“. „*Maghiar*“ va sa dica „*maghiaru*“, si „*polgar*“ nu va sà dica „*bulgheru*“ ori „*glia*“, ci „*cetatiénu*“. Astfelu la prim'a vedere ti s'ar para sà dici, cà „*roman aicu maghiar polgar*“ va sà

Ér' déca esci insoratu,
Si-ai gasitu, ce ai oftatu —
(Cà 'n viéti'a conjugala,
Dómne! multi se mai insiéla)
Grigile ti le 'nmultiesci:
Càti-va ani — si 'ncaruntiesci!
Nu suntu déra adi in lume
Tòte 'ntórse si mintiune!?.

Gur'a-Satului.

dica: „*unu romanu buzatu, maghiaru cetatiénu*“. Dar' nu! este reu tradusu! Sà cercamu fondulu, - fondulu sà cercamu! — Limb'a maghiara are o sintasa cu totulu deosebita de acea romana. In dícerea chestioma-ta „*maghiar*“ este notiunea temeinică: ergo — „*unu maghiaru*. Maghiar“ este atributu la „*polgar*“ deci *unu maghiaru cetatiénu*.“ - - Cnventulu „*aicu*“ vine dela „*aiac*“: asà dara „*ai - eu*“ va sà dica „*cu buza*“, cà-ci in limb'a maghiara prepositiunile se punu in cód'a cuvintelor. Deci *unu maghiaru cetatiénu cu buza*.“ - - - Nu este dar' nimicu mai veditu decâtu acea, cà „*roman aicu maghiar polgar*“ va sà dica „*unu maghiaru cetatiénu cu buza romana*.“ Deci: *unu maghiaru, care locuiesce in cetate* (Pest'a) *si pórtă romanitatea sa pe buze!*“

Astfelu s'a tëlcutu alu acelor de mare in-semnetate cuvinte intielesu si, ca sà se scie, tuturoru ómeniloru spre cunoscíntia p'rin acést'a s'a adusu.

La cestiunea pentru emanciparea femeiloru.

Proiectu de lege pentru emanciparea femeiloru peste totu, compusu de ele tóte la olalta.

§. 1.

Delaturarea cu forti'a a morcoviloru albi d'in fasólea flecita si a morariului verde d'in crastavetii murati.

§. 2.

Neresponsibilitate deseversita la lipsirea vre unui bumbu de camesia si la afumatur'a de zama.

§. 3.

Adunare si discussiune (flectire) libera asupr'a trebiloru familiare si private ale tuturoru veciniloru pre la tóte seratele de cafea.

§. 4.

Libertatea de buduluire in tóte deminetile pr'in busunarele nadragiloru si peptareloru barbatesci.

§. 5.

Dreptulu de a face interpelatiune, si a scóte, séu a sgeriá ochii veri-carei'a in casu de rivalitate.

§. 6.

Si concessiune de a mai potè tiené si càte duoi — trei curtisani pre lunga barbatu.

Gum e mai bine.

Unu domnu a dusu mai multi cosasi la ferati'a sa. — Intre acestia era si unu flacau cam de 17—18 ani. - - Acest'a, mai slabu in puteri, se afla totu-de-a-un'a in cod'a cosasiloru.

„Reu cosesci, nepóte.“ — ii dise stepanulu.

„Ca unu copilu“, respunse flacaulu.

Sér'a cosasii se asiediara la cina.—Acel'a, care manca mai cu satiu, era flacaulu. Cei-lalti ómeni s'au fostu saturatu si sculatu dela mésa; elu inse manca fara 'nctare.

„Dar' bunu esci la mancare!“-ii grai stepanulu.

„Ca unu cosasiu“,—respunse flacaulu negenatu.

TRÉNC'A SI FLÉNC'A.

Fl. E di - mi, sora Tr, ce iubesci tu mai multu: toaletele, ori pre sociulu teu? -

Tr. Ce 'ntrebare?! - O eu iubescu pre Emilu! —

Fl. Ai cuventu! - Déca n'ar fi elu, n'ai poté sa ai toalete. —

Tr Sora Flénc'a! Óre cându se voru impacá damele romane din A.—?

Fl. — La tómn'a.

Tr. Pentru-ce tocmai la tómn'a?

Fl. Pentru-cà atunci vor fi destui oficiri adunati!

Tr. Aha! — Te pricepu! — Adeca numai sabi'a decide intre d'ensele! —

Sarutarile si insemnatatea lor.

Déca saruti man'a unei femei, insémna, cumea o respectezi.

Ii saruti rochi'a, manec'a, ori altu objectu, insémna, cà te-ai facutu selavulu ei.

Déca o saruti pe frunte, insémna, cà o compati-mesci.

Ii saruti obradiulu, insémna, cà esci amicul eu.

Saruti inse guriti'a unei femei, si ea tace, nu-ti dice nemica: ce cugetati, óre ast'a ce va sa insem-neze?

Corespundintia.

D'in tier'a lui Stollivovszkyri si lumea lui Smerling, „tropontropu“ in Bai'a-spria.

Cinstite «Gur'a Satului»

Tier'a si lumea e plina de mintiuni, séu, mai bine dicendu: fórté multi ómeni mintiunosí se afla pre acestu rotogolu pamentu; si nu e mirare, cà-ci mare e numerulu celoru ce se teraiescu; apoi sier-pele celu teraitoriu d'in inceputu a fostu mintiunosu,— ce alta vomu acceptá deci dela fiii cei teraitori!

In tómn'a an. tr. Inspectorulu scol. d'in Com. Satumariului promise in scrisu, — va sa dica in tipariu,— cà pentru priimirea anumiteloru date statistice despre statulu invetiamentulu séu va veni insu-si in persóna, séu va delegá pre care-va din préumilitii sei consiliari. — Firesce, erá acceptatu cu nerabdare; si, nesciindu, cà dio'a va veni, ori nóptea, séu la cantatulu cocosiului, in multe locuri pruncii scolari au dormitu la scóla, ca in totu tempulu sa póta intimpiná pre Salvatoriulu lor; éra unii invetiatori, ca nu cumva sa adórma, au tienutu priveghiu, ca la morti, mancandu, bendu, si veselindu-se, ca asiá cu anim'a vesela si senina minte sa póta priimi pre acel'a, care inca este unu factoru puternicu intru contopirea Unturei romanului in caldarea cea mare a magiarismului!

Inse ce sa vedi! dupa o acceptare mai bine de 2 luni, — candu acum bietii prunci abia poteau resufá de invetiatur'a cea multa, ce li insuflara pururi'a neadormitii invetiatori in hore si organe si ploscutie cu vinu-arsu, — deodata ne pomenimu cu unu fermanu plinu de gratiositate, tramisu dela *judii de administratiune*, lunga care erá alaturatu si unu formulariu mare — càtu o usia dela scólele nóstre, cerendu a se implé acelu formulariu, ca sa-lu pórté bacterii d'in satu — in satu.

Asiá si-tienu astadi puternicii dílei cuventulu, asiá urméza emisarii lor, inspectorii, asiá li este si creditulu!

Sunt apoi consiliari scolari atátu de drepti, încátu de dragulu romanului neci eu stekerulu pe nasu nu vedu mai departe de verfulu nasului, si facu informatiunile cele mai sinistre despre unele scóle romanesci; pana ce in altele vedu si acea, ce aieve nu existe.

Apoi mai dica cine-va, cà nu sunt mintiunosí fii vécului acestui'a?!

Invetiati dreptu acea dreptu si dreptate dela iscusitul dep. díetalu *Stollivovszkyri*, care cu oca-siunea miscariloru elect. d'in vér'a trecuta d'in graiu asiá graiea: „mie— mi poteti voi multiamí, cà in Com. Satumariului este drumu de feru, altu-cum voi, romanii, astadi n'ati avé nici malaiu, ba ati perí de fóme.“ Alegeti-me éra-si pre mine, cà voiu sustiené si de acum monopolulu, urcarea atotufeliulu de dari si voiu lucrá spre binele vostru, pana ve va usturá pelea!

Invetiati dreptu si dreptate dela acei autori, cari dela câte-va sute de prenumeranti incaséza câte 4 fl. v. a. cascigati cu multa sudóre, si apoi in locu de „52“ predici, te platesce cu „2“. — Numai „50“ lipcescu!

Invetiați dreptu și dreptate dela acei omuleți lingăi, cari, ca să pōta mai usōru ajunge la domnia mai mare, culegu subscrieri — pana și dela unii preoți și mai usōri la minte — contr'a unui diregatoriu romanu, care de altucum loru nici candu nu li-a gresita! folosindu-se spre acestu scopu de nisce jidani imbulziti, alu caroru Ddieu este *banulu*, și nu Ddieulu lui Avramu, și alui Isaacu, și alui Jacobu! O! necredintiosule. . . . !

Invetiați dreptu și dreptate dela acei protopopi romani, cari ca să dee colōre cātu de romanēscă petrecerii dela nuntile fiiloru sei, chiama la acele-si atāti'a unguri și unguōice, încātu pucīnii romani dela acele disparu in proportiune cu fiii lui Arpād, dovedindu pone și ficele lui Arpād unu feliu de intolerantia contr'a romanismului! Un'a astufeliu de cultura se numesce pe romanescă: „pr“ Era pentru aseminea romani nu va strică să-si aduca a-minte de dīs'a poetului latinu: „*Donec eris felix* s. c. l.

Si fiindu-că eu-su clopotariu de mai multi ani in turnulu celu maretiu dela biseric'a rom. cat. d'in *Bai'a mare*, la recomandatiunea dep. dietalu „*Stollivovszkyri*“, pentru servitiile facute, am capetatu „*medali'a de lutu*“ facuta de celu mai renumitu olariu d'in Baia mare, și santita de troponropulu *Smerling*; un'a-data am primitu și diploma nobilitaria scrisa pe pele de cane, ca să portu de acum naintē in semnu de distinctiune mai inalta predicatulu de „*Szendrō*“; deci pana la cea mai deapōpe revedere me subscriu și remanu alu D'Tale

Grosioru m. p.

de Szendrō, clopotariu in Bai'a mare.*)

*) Nr. 327/1873. Deliberandu asupr'a acestui raportu, cu parere de bine aflāmu, că despre instalarea Pr. Sf. parinte Pāv el Mihály nu ni se dice nimic, d'in ce noi tragemu consecenti'a, că nu este adveratu, curcă acēs'ta instalare a fostu atātu de romanēscă, încātu chiar' și biletele invitatōrie la banchetu au fostu scrise in limb'a — maghiara. Din siedinti'a fruntasiloru sateni.

Gur'a-Satului. m. p.

A. Ce asemenare aste intre alumnisti, și intre carnatii cu herianu?

B. Aceea, — că și pe unii și pe altii li scotu cu parechi'a.

Proprietariu, editoriu și redactoru diriginte: **Mircea B. Stanescu**. — Girante respundietoriu și corectore: **Basilii Petricu**.

P U B L I C A T I U N I

Bibliografia.

1. „*Economulu*“. Organu periodicu pentru toti ramii de economi'a, industria și comerci'u. Apare in Blasiu, de 2. ori pe luna, sub redacti'a dlui Stefanu Popu. - Pretiulu: 4. fiorini pe anu. Formatu: cu ceva mai micu decatu „*Gura - Satului*“, dar' in patru foi. - „*Economulu*“ imple o fōrte simtita lacuna in literatur'a diaristica romana. Speramu, cumca limb'a acestei foi, deocamdata pré latinisata, succesiv va deveni mai romana, mai popu-lara și astfelu mai potrivita cu scopulu foi.

2. „*Dacia Trajana*“. fōi'a urmasi'a a „*Propagandei*“, ar' avea să apară in Rom'a, de 4 ori la luna, sub conducerea dlui A. Bujoru. - Noi am primitu unu singuru numeru pone acuma. - Ar' fi de doritu o *mai mare soliditate*!

3. „*La Revue Latino-Slave*“, organu — cudeosebire — politicu, apare un'a data pe luna, in brosiuri cam de 4 cōle, in Bucuresci. Pretiulu: 24 franci pe anu. - Acestu organu, bogatu in materii și lucratu cu ingrigire, pe semne urmasi'a a fōiei „*Alliance Latino - Russe*“, se recomanda ensu-si.

Red.

Erōre de tipariu.

Fiindu esaminatu d'in biblia, unu scolariu capetă intrebarea:

„Cine si ce au fostu Petru și Pavelu?“

Scolariulu incepū a-si increti fruntea, privindu confusu in pregiuru.

„*Apo . . . apo . . . apo . . .*“ ii siopti unu colegu,,
ce voiā a-i ajutā.

„*Apotecari!*“ -response scolariulu in urm'a acestei inspiratiuni.

Unu renegatu catra aitulu.

Dēca soinlu nostru ar perī, ōre ar mai domni pe lume - - - - misielitetea?

Mam'a catra Féta.

Ca copila mica priveai curagiosu in faci'a ori si cui; acum inse, ca féta mare numai cu cōd'a ochiului cautā la cate unu oficiaru.

Tōc'a Redactiei și a Aministratiei.

Mai multoru sim. domni si frati, cari, cu ocaziunea repausarii iubitulu mea parinte, mi-au adresatu epistōle de condolintia, li esprimu prin ast'a sincer'a mea multiamita. *M. B. Stanescu.*

Dlul I. Groze in S. — Dupa ce in vederea anului reu n'am scosu Calendariulu Babeloru pentru anulu 1873. costulu abonamentulu de cr. 30. ti l'am inapoiatu prin asemuata postale; și apoi ti-am mai scrisu și despre alta cev'a!

Dlul P. B. B. in *Bocsi'a montana*: S'a coresu.

Dlul V. U. in C — 'a: Memento că suntemu in prim'a lui Martisioru

Mai multoru, cari ni ceru fōi'a gratisu. — Bucuros — am datu in trecutu; pe viitoru inse am hotaritu să nu damu fōi'a decatu — pentru bani, ori in semnu de rebonificare a meriteloru, ce cutare și-a caseigatu, fécia de fōe'a nōstra, ori fécia de literatura in deobsee-Seraci'a, luata pentru sine, fara altu merit, nu este titlu. -- Seraci și noi suntemu! - Damu déra numai la societatile ori corporatiunile cu scopu literaru ale studentilor; ōmenii singurateci, dēca sunt seraci, să ni caseige abonanti și li vom dá fōi'a in semnu de rabatu, ori să ni enlēga povesci și anecdote poporale, — și li vom dá fōi'a in semnu de recunōscere a ostaneleloru avute. - Cu unu cuventu: cine voiesce să gusteze, — să platēscă; — ér' dēca nu pōte plati, sa faca cātu-si de puciu pentru respandirea, ori imbogatirea literaturii. Fōi'a nu-c auōstra; ea este a publiculu: cine n'a aratu ori lucratu, nu are cuventu să cēra parte d'in secerisū! —

Se afla spre vindiare și se potu trage dela sub-semnatulu editoriu (Aradu, strat'a Teleki-ana nrulu 27) urmatōriele uvrage romanesci:

1. „*Poesii de Iulianu Grozescu*“ cu portretulu autorulu. Pretiulu 2 fl. in v. a.

2. „*Buchetu*“, cadrulu romanescu pentru forte-pianu de dn'a *Maria Nicōr'a* nascuta de *Sierbu*. Pretiulu: cr. 80. in v. a.

3. „*Calindariulu Babeloru*“, calindariu umoristicu, pentru anulu 1871. totu de o data și pentru 100 de ani. Pretiulu: cr. 30. in v. a.

4. O coleptiune completa d'in diurnalulu umoristicu „*Gur'a Satului*“, semestrulu II. anulu 1870 brosiuratu. Pret: fl. 3 v. a.

5. O coleptiune completa d'in diurnalulu umoristicu ilustratu „*Gur'a-Satului*“, cursulu intregu alu anului 1871. brosiuratu. Pretiulu fl. 6. in v. a.

Dupa ro. esemplarie unulu se da ca rabatu, fia in natura, fia in valōrea lui.

M. B. Stanescu.